

5. Hoitotyöntekijöiden osaaminen ja koulutus muistisairauksista ja lääkkeettömistä menetelmistä

Pidä yllä ammattitaitoasi koskien muistisairauksia, muistisairaiden erityispiirteitä ja muistisairaahan päivittäistoiminnoista suoriutumista tukevia lääkkeettömiä menetelmiä,

- **sillä hoitohenkilökunnan koulutuksella on ilmeisesti positiivisia vaikutuksia muistisairaahan päivittäistoiminnoista suoriutumiseen (näytönaste B).**

Hoitohenkilökunnan kouluttamisella oli positiivista vaikutusta muistisairaiden omatoimisuuteen pukeutumisessa ($p < 0,05$), siirtymisissä ($p < 0,01$) ja wc-käynneissä ($p < 0,05$). Lisäksi sillä oli positiivinen vaikutus muistisairaahan pidätyskykyyn ($p < 0,01$) neljä viikkoa koulutusintervention jälkeen verrattuna alkutilanteeseen. Positiiviset muutokset säilyivät myös kolmen kuukauden seurannassa pukeutumista lukuun ottamatta. Vastaavia muutoksia ei havaittu kontrolliryhmässä. Toisella koulutusinterventiolla oli positiivinen vaikutus muistisairaiden aamutoimista suoriutumiseen ($F = 3,84$; $df 2,37$; $p = 0,03$) kontrolliryhmään verrattuna. Muutos säilyi myös 6 kuukauden seurannassa.

Järjestelmällisessä narratiivisessa katsauksessa¹ arvioitiin hoitohenkilökunnalle suunnatun koulutuksen vaikutuksia hoitokotiympäristössä asuvien ikääntyneiden muistisairaiden päivittäistoiminnoista suoriutumiseen (2 satunnaistettua kontrolloitua tutkimusta). Katsauksessa tarkastellut interventiot koostuivat erilaisista hoitohenkilökunnan koulutusinterventioista; toisessa tutkimuksessa hoitohenkilökunnalle tarjottiin koulutusta muistisairauksista ja sairauteen liittyvistä käyttäytymisen muutoksista sekä niiden lääkkeettömistä hoitomuodoista ja näihin liittyvää harjoittelua (viikoittainen koulutus, 4 tuntia kerta kuukauden ajan). Toisessa tutkimuksessa hoitohenkilökunnan koulutus toteutettiin osin hyödyntäen roolipelejä ja pelejä, jotka sisälsivät koulutusta muistisairauden vaikutuksista sosiaaliseen kanssakäymiseen ja omahoitoon, vaikutusten arviointia ja menetelmiä, joilla tukea muistisairaahan päivittäistoiminnoista suoriutumista (kesto 20–30 min kerrallaan, yhteensä viisi kertaa). Tutkimuksissa kontrollina toimi tavanomainen hoito ilman koulutusta.

Tutkimuksen laatu: Hyvä (9/11 JBI)

Näytön vahvuus: 1a

Sovellettavuus suomalaiseen väestöön: Hyvä

Kommentti: Alkuperäistutkimusten laatu oli katsauksen tekijöiden arvioimana heikko–kohtalainen.

Lähteet

1. Bauer M, Fetherstonhaugh D, Haesler E, Elizabeth Beattie E, Hill KD, Poulos CJ. 2018. The impact of nurse and care staff education on the functional ability and quality of life of people living with dementia in aged care: A systematic review. *Nurse Education Today* 67, 27–45.